

A bban az utcában csak BB-nek nevezték Balog Borbálát. A magyar Brigitte Bardot-nak, hiszen ő volt a legcsinosabb csaj a környéken. Remek futóművekkel és minden egyéb „eposzi” kellékkal, amely felkelthette a férfiak érdeklődését. Miniszoknyája épp hogy takarta a feneke alját. Kora tavasztól késő őszig csak ilyen szoknyákban járkált a városban. Ha a barátnőjével beült az otthonukhoz közeli preszszóba, s keresztbe rakta a lábait, akkor a férfi vendégek szemét mágnesként vonzotta magához. Egyszerűen formás volt, szép és kívánatos. Ugyanilyen vonzó alakot mutatott akkor is, ha sortnadrágot vett fel, mert az még teljesebben kidomborította az alakját.

Borbála persze nem foglalkozott a jelzőkkel, bár tisztában volt a jelentésükkel. Bakfis tinédzserként pontosan tudta, hogy mitől esnek hasra a férfiak. Mindenki tudott volna valamilyen izgalmas történetet mondani róla. Akivel szóba állt, az azért, akivel nem, az meg azért. Az igazsághoz tartozik, hogy ezek a pletykák ártalmatlan flörtökről szóltak és a legrosszabb indulatú mese is csak addig merészkedett, hogy Balog Borbála egy vadmacska. Erről persze nem nagyon győződhetett meg senki, mert BB következetesen távol tartotta magától a férfiakat. Nem is azok híresztelték, hanem a kevésbé dekoratív barátnői.

Kisvárosi vadmacskánk már a születése pillanatában gondot okozott a kórházi dolgozóknak, az apja ugyanis pisztollyal fenyegette meg az orvost. Ha Borbála is meghal, mint két évvel korábban a csecsemő bátyja, akkor használni fogja a fegyverét. Az apja annak a gyűlölt diktatúrának a „terméke”, amelyik egyszerű, vidéki fiatalemberekből vadállatot csinált. Olyan tehatalmat adott a kezükbe, amit képtelenek voltak feldolgozni. Csak visszaélni tudtak vele. Amikor már kapiskálni kezdték, hogy a nép nevében a legpiszkosabb munkát osztották nekik és megszólalt a belső „csengőjük”, akkor már csak az alkohol tudta valamennyire tompítani a bűntudatukat. Nappal ártatlan embereket vertek parancsra, este meg idilli családapákat játszottak odahaza.

A legegyszerűbb ember is megértette, hogy ezt nem lehet sokáig csinálni. Borbála apja szintén felfogta, de megoldani nem akarta. Nem lépett ki a testületből. Ahhoz Balog László nem rendelkezett kellő bátorsággal. Sőt a napközbeni agresszivitásából rendszeresen vitt haza is egy keveset. Amikor délutános volt a felesége és neki kellett lefektetni a kislányát, gyakran dühbe gurult, mert csöppnyi lánykája valahogy nem akart azonnal elaludni. Gyakran felsírt, ilyenkor az édesapja előkapta szolgálati fegyverét és néhányszor a plafonba lőtt. Fél év múlva végre leszerelték, addigra már a házassága is tönkrement. Az Államvédelmi Hatóság azonban még ekkor is segítette Balog László bajtársat, mert a válása után elhelyezte a közeli hegyoldal egyik házában. Abban a villában, amelyet egy horthysta katonatiszt családjától ko-boztak el.

A hatesztendő Balog Borbála még rosszabb helyzetbe került, mert minden második héten saját magának kellett vacsorát készíteni, megágyazni, mosakodni és lefeküdni. Kora délutántól késő estig egyedül tartózkodott a lakásban. Félt az es-téktől, a sötétől, a szomszédos társbérletből áthallatszó zörejektől, s legfőképpen a

kiabálásoktól. Nem mert villanyt gyűjtani, mert az anyja azt mondta, hogy az sok pénzbe kerül. Inkább a redőnyt húzta fel, hogy az utcai fény bevilágítson a szobájába. A ház neszeire is összerezzen. Az anyja munkába menet bezárta a lakásba és csak este fél 11-kor érkezett haza. Éjjel nem is találkoztak, mert a leánya az egyik félszobában aludt. Balog Lászlóné soha nem nézett be hozzá. Úgy érezte, hogy teher neki a gyermeke, mert folyton az elvált férjére emlékeztette.

Borbála alig várta, hogy nyár legyen, mert akkor a vidéki nagymamájához került. Ahhoz a nagyihoz, akitől végre szeretetet kapott, őszinte ölelést, gondoskodást és boldogságot. Különbséget tudott tenni szeretet és szeretet között. Rozália nagyit mindent pótol, amit az anyja nem adott meg. Az otthon melegét, a játék örömeit és azt, amiből már egy gyermek is megérti, hogy ő is fontos lehet valakinek. Őt is várja valaki, ha beszalad a kertből egy karéj zsíros kenyérért, egy pohár frissen fejt tejért, egy meleg almás rétesért.

– Nagykám! Nekem miért nincs apukám? – bújt oda a szoknyájához.

Rozália asszony szíve összefacsarodott. Mély lélegzetet vett és megpróbálta elmagyarázni az unokájának, hogy a papája elment, de majd vissza fog jönni. Annak is eljön az ideje.

– Tudod, a felnőttek néha furcsa dolgokat csinálnak. Elutaznak, elmennek máshova dolgozni és aztán visszajönnek – simogatta meg a kis Borbála fejét.

– De anya nekem azt mondta, hogy apa már soha nem fog velünk lakni – nézett rá az unokája. – Az anyukám nem mondott igazat? – kérdezősködött tovább.

– Ejnye-bejnye, kicsi lányom! Dehogy hazudott! A szülők nem szoktak a gyermekeiknek fülleneni – magyarázta. – Gyere, menjünk ki a kertbe – terelte másra szót. – Gyere, kicsikém! Szedjük össze a tojásokat, amelyeket a tikok tojtak hajnalban. Ha nem hozzuk be, akkor a rókarúdi jön érte és megeszi.

Ott, abban az uradalmi tisztartótól a téesz tulajdonába került házban, a nagymama minden este mesélt az unokájának. Nagyon sok történetet fejből mondott. Néha kicsit belezavarodott, de a végére minden és mindenki a helyére került. Az unokája nagyokat sóhajtott a mese végén és mindig megkérdezte:

– Ugye, mama, ide soha nem fog eljönni a vasorrú bába?

– Miért jönne? Itt nincsenek rossz emberek – nyugtatta. – Meg különben is, ide sem találna. Annyira szélén vagyunk itt a világnak, hogy könnyen leesne róla – mosolygott Boriskára. – Aludj csak nyugodtan, szép legyen az álmod!

Néhány év múlva valóban megjött a papája, de nem az igazi, hanem egy új, mert az igazi egy másikat asszonyt vett el. Az anyjának úgy szereztek ezt a másikat, mert ő is elvált volt, és csak kóborolt egyik albérletből a másikba. Beajánlották egymásnak őket. Borbála nem nagyon örült a mostohaapjának, mert az csak úgy betelepedett az otthonukba és neki miatta kellett a lakásuk legkisebb félszobájába költöznie. Sumák Gyuri lett az apja, akit nemcsak a neve alapján hívtak sumáknak, hanem a viselkedése miatt is. Alattomosan behízsgáló, gúnyolódó, életkorát rejtegető, a végtelenségig fukar ember volt, aki még a saját ürülékét is megette volna, csak ne kelljen pénzt kiadni érte.

Az igazi terror akkor kezdődött a családban, amikor hivatalosan összeházasodott az anyja ezzel a fősvény, marosszéki emberrel. Borbála már középiskolába járt, amikor közös erővel kezdték rendszabályozni. Megszabták, hogyan öltözzön, mit vegyen fel, milyen tizórait vásárolhat magának az iskolai büfében és csökkentették a zsebpénzét. A fürdőszobába csak a szülei után mehetett mosakodni. Valahogy nagyon el akarták zárni a világtól, mert az alakja, a nőiessége egyre impozánsabb lett. Beszüntették az iskolai különórákat, a klubfoglalkozásokat, és szórakozni is csak azzal a feltétellel engedték el, hogy este hét óráig hazaér. Negyedórás késés esetén már fizikailag fenyegették. Anyja pofonvágta, mostohája pedig megverte. Úgy látzott, hogy kedvüket lelték ebben a példamutató nevelési technikában. Szabályosan élvezték, ahogy a sikongató lány a szobájába menekül az egymást hergelő szülők elől.

Az anyja meg Sumák Gyuri nemcsak a fősvénységben, hanem a gyermeknevelésben is egymásra talált. Az anyja a vér szerinti apja miatt büntette, a férje meg azért, mert nem az ő gyermeke volt. A valóságban persze az idegesítette a legjobban, hogy gyermek van körülötte. A saját lányait sem látta évek óta, mert az előző feleségének ítélte őket a bíróság. Igénye és hiányérzete sem mutatkozott a gyermekeire.

Borbálát az érettségi előtti hónapokban már sehova sem engedték el. Hiába mondta, hogy közösen dolgozzák ki a tételeket. Akkor sem mehetett, mert azt mondta a mostohája, hogy „bolond vagy lányom, ha segítesz másoknak”. Aztán azt is hozzátette, hogy „mindenki kaparja ki magának a gesztenyét”. Borbála persze így is hozzájutott a tételekhez, mert délelőttönként az osztálytársaival csak-csak kicse-relgették egymás között.

Az otthoniak nem sok időt hagytak neki az érettség utáni pihenésre, mert júliustól mehetett az anyukája gyárába dolgozni. A munkaszalagról lekerült ruhákat kötegelte, csomagolta. Kenyérkereső lett, hogy az ő fizetéséből is kuporgathassanak az anyjáiék. Az első munkáshét péntek délutánján ugyanabban a presszóban találkozott Cecíliával, a barátnőjével, amelyikben mindig összejöttek. A teraszon alig ültek, mert rezgett a levegő a júliusi forróságban, a füstös teremben pedig ventilátorok kergették a kávéillatot. A fagyaltos pult tompán zúgott, néha kihagyott, nyikorgott egyet, aztán hirtelen újrakezdte. Szomszédságukban több asztalt egymáshoz tolt egy társaság. Hetente ugyanabban az időpontban jöttek össze. A fura csapat tagjai gépelt szövegeket olvastak fel. Néha úgy hangzott, mintha verset mondanának. Hangosan vitáztak, nem törődtek a többi vendéggel. Aztán hosszú ideig alig szóltak egymáshoz.

Csak egy lány volt közöttük, aki francia kockás, kézzel írott lapról olvasta a verseit. Amíg Kardos Gizi mondta, csendben hallgatták, de nem nagyon foglalkoztak az írásaival. Valóságban azzal kellett volna. A versei, meg a lány külalakja is, inkább fiúra utaltak. Semmi lágyság nem volt benne, úgy is viselkedett. Szoknyában még nem látták. Talán ezért is fogadták maguk közé. A férfikoruk elején tanyázó urak többnyire magukkal voltak elfoglalva. A szakállukkal, a pennájukkal, a szerelmükkel, meg a magasszárú gyógycipőben felszolgáló, harmincas évei elején járó pincérnővel. Gyönyörű mellei voltak és mindig mosolygott. A fiúkat nem jellemezte az önteltség, a maguk vélt igazából azonban nem engedtek. Ha ítéletet mondtak, azt

bizony büszkén tették és megfellebbezhetetlen verdiktként küldték az éterbe. Legáltalában így érezték, így gondolták. Különösen akkor, ha női költőtársuk verseiről volt szó. Gizit nem zavarta a dolog, megszokta már, hogy hiába hord nadrágot, akkor is lánynak tekintik. Pedig annyira sem közelítette meg a felszolgálónő adottságait, amennyire talán akarta. Nagyon szeretett hetente ide járni. Valami gyárban dolgozott három műszakban. Minden harmadik héten hiányzott a társaságból, mert délutános volt a munkahelyén. Hirtelen ő vette észre Borbálát és a barátját. Általánosban jártak együtt.

– Sziasztok! BB, nem ültök át? – kérdezte.

– Gyertek csak! – kontrázott rá Marosi Gábor, aki egyébként már jó ideje Borbála combjait figyelte. Ha lányokat kellett felmérni, becserkészni, akkor nagyon éles lett a szeme, akár a szeizmográf. Azonnal kapcsolatot akart teremteni vele. Gizi könnyítette meg a helyzetet. Gyorsan átestek a bemutatkozásra.

– Szóval, a neved kezdőbetűi miatt neveznek BB-nek? – fordult oda Borbálához, akit persze rögtön maga mellé ültetett.

– Úgy is mondhatjuk – nevetett a lány.

– Persze, ezt csak úgy gondolom... – studiózott tovább a másik, majd kertelés nélkül udvarolni kezdett: – Gyönyörű vagy, akár Brigitte Bardot is lehetnél! – nézett a lányra. Remélte, hogy zavarba hozza, de tévedett.

– Járnai akarsz velem? – kérdezett vissza a Balog lány.

Marosi nem számított erre, de csak egy pillanatra ingott meg és azonnal visszavágott:

– Miért is ne! Persze, ha neked sincs ellene kifogásod – jelentette ki. Borbála nem reagált. Nem azért, mert nem akart és azért sem, mert el akarta utasítani. Pusztán azért nem mondott semmit, mert nem ismerte a fiút, és nem szerette, ha azonnal letámadják. Visszariadt a rámenős emberektől. Igaz, ő szúrta ki magának Marosit, de nem így képzelte a kapcsolatuk kezdetét.

Abbamaradt a szópárbaj, a társaság újra a versekről vitatkozott. Amikor elfogytak az írások, a buborékos vizek, a poshadttá langyosodott sörök, meg a csészékbe száradt kávémaradékok, akkor a vitának is vége szakadt. Mindenki külön fizetett a pincérnőnek, sőt ezt ravasz eleganciával tették, mert külön és eltérő időpontokban hívták az asztalukhoz. A gyönyörű mellű pincérnő vette a lapot. Amikor a számlát az asztalra tette, kissé előredőlt. Mély kivágású blúzából kikandikáltak a gyönyörűségek. Pusztán azért, hogy ezeknek a fiúknak szép legyen az álmuk, és a jövő héten is visszajöjjenek...

A kijáratnál Marosi azonnal BB mellé szegődött és ugyanott folytatta, ahol a szópárbajuk abbamaradt:

– Csodálatos esténk van – kezdte. – Sétálhatnánk még egy kört... – nézett a lányra. Tolakodó volt, de előzékeny. Nagyon tudott bánni a nővel. Élvezte a szavak játékát, de most látszott, hogy türelmetlenül várja Borbála válaszát.

– Igen, így igaz! Csodálatos a kivilágított körút, de nekem most haza kell mennem... – felelte némi aggodalommal.

– Ne bolondozz, Borbála! Nem vagy már óvodás – csipkelődött. – Ne kérsd magad! – szúrta oda enyhe gúnyjal. Nevetett is hozzá ugyanebben a stílusban.

Balog Borbálának nem sok választása maradt, hiszen ő is akarta. Eldöntötte már akkor, amikor átültek a társasághoz, hogy tetszik neki ez a fiú. Annyira tetszik, hogy nagyon meg akar vele ismerkedni.

Elköszöntek a többiektől. Marosi egyből megfogta a lány kezét. BB nem ellenkezett. Mentek a fények felé, a fák koronája alatt, a hatalmas parkon át. A meleg érezhetően enyhült éjszakára. Percekig nem szóltak egymáshoz. Marosi kezdett mesélni:

– Átkozottul ostoba ember vagyok. Eldobtam egy lányt, akit nagyon szerettem – mondta és nézte Borbála arcát. – Nem untatlak? – kérdezte. – Másfél évig jártunk együtt. Jóban, rosszban, boldogságban és kudarcokban egyaránt edződünk. Az egész város szurkolt a szerelmünkért.

– Tényleg? Dehogyan untatsz, mondd csak, figyelek! – válaszolta Borbála, de mielőtt megkérdezhetné volna az okát, Marosi már folytatta:

– Az ember néha akkora baromságokat tud elkövetni, hogy évek múlva sem talál magyarázatot a cselekedeteire. Tavaly szakítottam vele. Akkora űrt hagyott maga után, hogy azóta sem találok a helyemet. Keresem és kutatom magamat, de félek mindentől. Leginkább az új kapcsolatoktól. Imádom a nőket, a mosolyukat, a mozdulataikat, a testükben fészkelő lelküket, de... Szóval, érted – magyarázta –, de nagyon félek a kudarc lehetőségétől.

– Ez azt jelenti, hogy még mindig kötődsz hozzá. Még mindig szereted – felelt BB, nem Gáborra, hanem elég mereven előre, a fények felé tekintve.

– Ha mondod, biztosan így van...

– Addig nem leszel magadhoz sem őszinte, amíg ez a régi kapcsolat ennyire benned él.

Lassan a park végére értek. A körútra fordultak, a kilátó felé. Marosi nem akart arra menni, de Borbála rángatta a kezét, szinte vonszolta.

– Gyere! Onnan gyönyörű éjjel a város – hívta.

Amikor felértek, Gábor magához rántotta Balog Borbálát és megcsókolta. Csempesre marta száját a vágy, mégsem érezte igazán a lányt. BB ebből semmit sem vett észre. Azt hitte, hogy elhódította attól a másiktól, ahogy Brigitte Bardot a fél világot. Boldogan bújt a fiú ölelésébe. Visszafelé gyors léptekkel ereszkedtek lefelé a csendben a keskeny aszfaltúton. A csillagok velük gurultak, egyenletesen süllyedtek a park irányába. Marosi hirtelen mondani akart valamit, de aztán elharapta. „Jobb, ha nem mesélem el” – gondolta. – „Miért fájjon neki, hogy Médyvel hányszor szaladtunk föl ehhez a kilátóhoz esténként” – nézett maga elé.

A városban alig találtak emberekkel. Hétvégére teljesen kiürült. A hosszú park mellett egyetlen emberbe sem botlottak. Marosit őszinte boldogsággal töltötte el, hogy örömet szerezhetett a lánynak. Lassan átadta magát ennek az érzésnek. Megkedvelte a lányt, mert látta, hogy boldog. Nem tudta az igazi okát, de jó volt ilyennek látni. Befordultak abba az utcába, ahol Borbála lakott. A néptelen környé-

ken hallani lehetett az ostornyeles neonlábák halk zúgását. Alighogy a közepéig értek, az egyik kapualjból egy középkorú férfi ugrott eléjük.

– Kopy le, hapsikám! – üvöltött rá és a mostohalányát elrángatta tőle. Marosi először nem értette, hogy miért kell eltűnnie, hiszen csak hazakísérte BB-t, de addigra Sumák már cibálta, ütötte, és rugdosta Borbálát. Még az utca aljában is hallotta, ahogy mindenféle „kurvincának” nevezi. Balog Borbála segítségért kiáltozott, de Marosin kívül senki sem hallotta meg.

Azóta négy és fél évtized telt el. BB és Marosi ennyi ideje házasok. Marosiné Balog Borbála egyre sűrűbben jár haza az özvegy anyjához. Nem tudni miért, de nagyon szereti...

Czinkotay Frigyes: Faluvége útszéli kereszttel